

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w L. X.Y. i asesora Prokuratury Rejonowej w L. X.Y.1 po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 26 marca 2025 r. wniosku pełnomocnika pokrzywdzonego o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZI 41/23 na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

postanowił:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik pokrzywdzonego w piśmie z dnia 28 lipca 2023 r. sformułował wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec od udziału w rozpoznaniu sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I ZI 41/23. Jej przedmiotem jest wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w L. X.Y. oraz asesora Prokuratury Rejonowej w L. X.Y.1

Okolicznością, która zdaniem pełnomocnika pokrzywdzonego przemawia za koniecznością wyłączenia SSN Marii Szczepaniec od udziału w sprawie, stanowi powołanie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji

Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1186), co zdaniem pełnomocnika – zakwestionował Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Ponadto pełnomocnik wskazał, że wyłączenie wymienionej sędzi jest uzasadnione tym, że „dała dowód braku niezawisłości w głośnym procesie dotyczącym pana sędziego X.Y.2” oraz tym, że „w sprawie niniejszej, gdzie mamy do czynienia z bezprawiem prokuratury – oględnie mówiąc – pani sędzia nie występuje o akta sprawy. Przyjmuje polecenia przewodniczącego do wezwania usunięcia nieistniejących braków wniosku, co stanowi o rzeczywistym braku bezstronności w sprawie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Okoliczności przywołane w dość lakonicznym wniosku nie powodują konieczności wyłączenia sędziego, zwłaszcza w oparciu o treść art. 41 § 1 k.p.k. Należy przypomnieć, że skutecznej podstawy wyłączenia sędziego w trybie określonym powołanym przepisem można doszukiwać się jedynie w okolicznościach natury faktycznej, gdyż tylko one mogą prowadzić do wniosku, że powstaną uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego, a więc uzasadnione wątpliwości, że dana sprawa zostanie rozstrzygnięta w sposób stronniczy, a więc z nieuzasadnioną korzyścią procesową dla którejkolwiek ze stron. Wnioskodawca nie wykazał natomiast, by do takich wątpliwości prowadziła okoliczność, która ma charakter wyłącznie prawny, a wręcz ustrojowy. Okolicznością tą jest ukształtowana decyzją ustawodawcy procedura powołania na stanowiska sędziowskie i bliżej nie sprecyzowane wadliwości tej procedury. Można przy tym wskazać, że uznanie jakiejkolwiek okoliczności o charakterze prawnym za okoliczność o charakterze przewidzianym w art. 41 § 1 k.p.k. może w konsekwencji prowadzić do powołania takiej okoliczności, której, uwzględniając stanowisko wnioskodawcy, nie będzie w stanie rozstrzygnąć żaden sąd, gdyż będzie dotyczyła każdego sędziego. Z tego powodu ten kierunek wykładni, który dopuszcza skuteczne stosowanie art. 41 § 1 k.p.k. z powodów ustrojowych nie może być zaakceptowany, gdyż w rezultacie prowadzi do wniosków nie do zaakceptowania z

punktu widzenia realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości, a tym samym funkcjonowania państwa prawa.

Należy też przypomnieć, że z dniem 15 lipca 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259). Zgodnie z art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym w brzmieniu nadanym powołaną nowelizacją, okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Powyższy przepis znajduje zastosowanie do wszystkich przypadków, w których strona domaga się wyłączenia sędziego, czyniąc rozpoznanie takiego żądania niedopuszczalnym.

Godzi się też zauważyć, że orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie mają mocy powszechnie obowiązującej normy prawnej i nie wywierają skutków *erga omnes*. Mają jedynie moc wiążącą w sprawach, na tle których zostały wydane. Niezależnie od tego wskazują państwom uznającym zwierzchność tych Trybunałów na potrzebę określonego ukształtowania obowiązującego w tych państwach porządku prawnego, nie ingerując samoistnie w treść norm prawnych w tym porządku obowiązujących. W tej sytuacji powołanie się przez wnioskodawcę w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – tym bardziej na orzecznictwo bliżej nie sprecyzowane – nie mogło odnieść skutku w niniejszej sprawie.

Wyłączenia od udziału w sprawie nie uzasadniają również okoliczności związane z zarzucanym we wniosku zaniechaniem przez SSN Marię Szczepaniec zażądania akt bliżej nie sprecyzowanej sprawy. Należy zauważyć, że w sprawie o sygn. akt I ZI 41/23 nie wyznaczono jeszcze terminu posiedzenia, ponieważ został złożony wniosek o wyłączenie sędziego, zaś do czasu jego rozpoznania, sędzia objęty wnioskiem nie podejmuje czynności związanych z jej merytorycznym rozpoznaniem.

Wniosku o wyłączenie nie uzasadniają również ogólnikowe i niczym nie poparte stwierdzenia o „wykonywaniu przez SSN Szczepaniec poleceń

przewodniczącego do wezwania usunięcia nieistniejących braków”, ani stwierdzenia o „daniu dowodu braku niezawisłości w procesie dotyczącym pana sędziego X.Y.2”.

Wymaga podkreślenia, że nie jest rolą Sądu rozpoznającego wniosek o wyłączenie, aby treściom zawartym we wniosku nadawać inne, szersze znaczenie niż wynikające z literalnego brzmienia użytych w tym wniosku sformułowań ani dokonywać ich wykładni celowościowej, w celu osadzenia argumentacji zawartej we wniosku w ramach wyznaczonych przez art. 41 § 1 k.p.k. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdzie okoliczności mające jakoby uzasadniać wyłączenie sędziego, zostały przywołane tylko hasłowo i przy tym na tyle nieprecyzyjnie, że nie pozwala to na ich szerszą analizę.

Konkludując, należy stwierdzić, że wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec, pozbawiony jest podstaw zarówno formalnoprocesowych, jak i merytorycznych, co w części wykluczało możliwość jego rozpoznania, a w pozostałym zakresie czyniło niezasadnym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]